

Förbundsledets andel av statsanslaget mm

Uppdraget från förbundsstämman 2019

Förbundsstämman 2019 beslutade om tre uppdrag till förbundsstyrelsen med anledning av förslaget om förbundsledets andel av statsanslaget. Dessa var:

1. Att utreda hur SV genom ökad enhetlighet kan göra fler effektivitetsvinster och främja långsiktig, korrekt och säker användning av resurser
2. Att fortsätta bevaka skatt & momsfrågor kopplat till centrala funktioner samt vidta nödvändiga åtgärder om så behövs
3. Att utse en arbetsgrupp, bestående av både personer från avdelningar och förbund, som till nästa stämma klargör vad som är förbundets ansvar och uppdrag

Budgetgruppens medlemmar och arbete

Inför 2021 års förbundsstämma har en budgetgrupp arbetat med förberedande arbete. Gruppen har haft följande sammansättning:

- Ulrika Heie, förbundsordförande
- Thomas Olofsson, förste vice förbundsordförande
- Angéla Ekman-Nätt, andre vice förbundsordförande
- Bengt Svensson, avdelningsordförande SV Malmö
- Mattias Larsson, avdelningsordförande SV Västerbotten
- Annika Westh, avdelningsordförande SV Göteborg

Från förbundskansliet har Johan Fyrberg, förbundschef, Carola Jonsergårdh Karlsson, ekonomichef senare ersatt av Marie Welin, tillförordnad ekonomi- och analyschef, och Malin Andersson senare ersatt av Nils Persson, verksamhetscontroller, medverkat.

Budgetgruppen har arbetat på förbundsstyrelsens uppdrag. Förbundsstyrelsen har valt att till stämman lägga fram de förslag som en majoritet i budgetgruppen står bakom.

Uppdrag 1 om ökad enhetlighet

- Att utreda hur SV genom ökad enhetlighet kan göra fler effektivitetsvinster och främja långsiktig, korrekt och säker användning av resurser

Att ta emot offentliga bidrag är i ökande grad förknippat med allt högre krav och omfattande kontroller och granskningar. Kraven ökar från såväl Folkbildningsrådet som politiska beslutsfattare. Nya regelverk ökar behov av internkontroll och uppföljning. Alla delar i kedjan är lika viktiga för att

upprätthålla säker användning av de offentliga bidragen. Ytterst är korrekt hantering av offentliga bidrag en varumärkesfråga där det ställs stora förväntningar på alla SV-enheter. Skatt- och momsfrågor som rör ideell sektor är ett sådant exempel.

Budgetgruppen är överens om att ökad enhetlighet inom hela SV ökar jämförbarheten, möjliggör bättre beslutsunderlag, skapar kvalitetsfördelar och sparar tid för såväl avdelningar som förbund. SV bör när det gäller administration, ekonomi och system gå i riktning mot ökad enhetlighet.

Enligt beslut på förbundsstämman 2019 uppgår förbundsledets avlyft till 18 procent av det totala generella statsbidraget, det vill säga det bidrag som utgår för den ordinarie folkbildningsverksamheten. Från det statsbidraget avgår också en administrativ avgift till SV:s bransch- och intresseorganisation Studieförbunden i samverkan samt verksamhetsprogrammet GUSTAV.

Stämman 2019 beslutade om en förändring i avlyftsmodellen och från och med budgetåret 2020 ingår såväl den tidigare så kallade serviceavgiften som HR-lönetjänster i avlyftet. Avgifter för redovisningstjänster direktfaktureras till de avdelningar som avropar tjänst. I dagsläget köper 24 SV-avdelningar (av 28) och samtliga regionförbund redovisningstjänst från redovisningscentralen, RC.

Samtal har förts med alla fyra avdelningar som inte är anslutna till RC. Samtalen genomfördes av RC-chef Rebecca Langhé och tf ekonomi- och analyschef Marie Welin tillsammans med respektive avdelningsordförande, avdelningschef och övriga representanter från styrelse och avdelning.

Förslag på generellt avlyft

Budgetgruppen föreslår att avlyft för förbunds nivå ska uppgå till 20,5 procent av det totala ordinarie statsbidraget för vardera verksamhetsåren 2022 och 2023 samt beräknas innan avlyft för administrativ avgift till Studieförbunden i samverkan och verksamhetsprogrammet GUSTAV. 16 procent avser förbundsverksamheten. 4,5 procent avser administrativa tjänster som faktureras, men ingår i avlyftet. Prissättningsmodellen för administrativa tjänster baseras på marknadsvärdet och fördelas på respektive avdelning i förhållande till relativ andel av statsbidraget, och ingår således i det föreslagna avlyftet.

5 av 6 ledamöter i budgetgruppen står bakom förslaget att samtliga avdelningars ekonomifunktion ska inkluderas i avlyftet. I ekonomiuppdraget, som ligger inom ramen för det som förbundet har att säkerställa, finns även ansvar för upprättande av delårsbokslut samt årsbokslut med årsredovisning. Förvaltningsberättelse arbetas fram tillsammans med avdelningen och nyckeltal och statistik analyseras i nära samråd med analytiker och controllers. Regionförbund, aktiebolag och motsvarande faktureras enligt fastställd debiteringsmodell. Även tillkommande tjänster inom redovisning (till exempel projektrapportering), HR-tjänster (till exempel stöd vid rekrytering) och IT-tjänster som avser lokal support kommer att tilläggfaktureras som momspliktiga tjänster enligt "Enhetliga principer för debitering av gemensamma resurser (internfakturerings)".

Förbundsledets driftsbudget fastställs årligen av förbundsstyrelsen.

Förslag på avlyft för riktade uppdrag

Budgetgruppen föreslår att avlyft för riktade uppdrag ska ske med fast summa om 200 000 kronor per uppdrag och år för finansiering av det nationella uppdraget inom ramen för administrativ hantering, koordinering av konceptualisering samt kvalitetsarbete, interngranskning och återrapportering till bidragsgivare. Förbundets kostnad för detta uppdrag beräknas kosta ytterligare 275 000 kronor och resterande belopp omprioriteras inom förbundets driftsbudget.

Därutöver föreslår budgetgruppen också att se över och ta fram nya modeller för att internt fördela riktade statsbidrag inom SV-organisationen. Detta för att ge förutsättningar för att över tid nå ut med riktade satsningar i hela landet/samtliga avdelningar samtidigt som tidigare/upparbetade insatser fortsatt kan premieras.

Uppdrag 2 Skatt och moms

- Att fortsätta bevaka skatt & momsfrågor kopplat till centrala funktioner samt vidta nödvändiga åtgärder om så behövs

Under våren/sommaren 2020 gjordes en utredning om SV-förbundets moms- och inkomstskattesituation. Detta har medfört att SV-förbundet har registrerat sig för mervärdesskatt från och med 2021-01-01. I januari 2021 kom två domar som berör moms på administrativa tjänster som utförs av riksorganisationen för resterande enheter inom respektive organisation. Den första domen avser Svenska Kyrkan som inte behöver påföra moms för sina löne- och redovisningstjänster, men domen är väldigt tydlig på att den enbart berör den särställning som Svenska Kyrkan har. I förvaltningsrätten förlorade Medborgarskolan sin överklagan om att påföra moms på sina löne- och redovisningstjänster som riksorganisationen utför åt sina regioner. Medborgarskolans upplägg liknar SV:s, då Medborgarskolan beräknat avgifterna för tjänsterna efter antal transaktioner och behållit det uträknade beloppet per region i avlyftet.

Detta gör att SV-förbundet nu utreder gränssnittet vad gäller interna servicetjänster och definierar vilka tjänster som bör momsbeläggas. Vissa tjänster kommer att momsbeläggas redan från och med verksamhetsåret 2021.

Då förbundet kommer att tillhandahålla avdelningarna momspliktiga tjänster under verksamhetsåren 2022-2023 kommer merkostnaden för moms att ombesörjas av förbundet inom ramen för det fastställda avlyftet. Storlek avseende denna moms uppskattas till 3 miljoner kronor 2022 och 3,3 miljoner kronor 2023. Fakturering av momspliktiga tjänster beräknas ge avdelningarna med delvis momspliktig verksamhet ingående moms att lyfta på knappt 2 % av detta, (61 000 kronor enligt beräkning).

Statsbidrag och andra intäkter som är kopplade till förbundets uppdrag är befriade från moms- och inkomstskatt.

Budgetgruppen föreslår dock att förbundsstämman ska ge förbundsstyrelsen i fortsatt uppdrag att bevaka skatt- och momsfrågor kopplat till centrala funktioner samt vidta nödvändiga åtgärder om så behövs.

Förbundet bör också tillgodogöra sig bilden av branschspecifik utveckling för regelverk och praxis kopplat till studieförbundens hantering av intäkter. Särskild hänsyn bör tas till förbundskansliets framåtriktade utvecklingsresa mot ett förstärkt verksamhetsnära fokus samt krav på utveckling och uppföljning av kvalitet.

Uppdrag 3 Förbundets ansvar och uppdrag

- Att utse en arbetsgrupp, bestående av både personer från avdelningar och förbund, som till nästa stämma klargör vad som är förbundets ansvar och uppdrag

Vad gäller uppdraget för klargörande av förbundets ansvar och uppdrag så relaterar detta till förbundets andel av statsanslaget. Till detta uppdrag har medarbetare från förbundskansliet samt tre avdelningschefer utgjort arbets-/referensgrupp.

Enligt budgetgruppen bör både förbundets ansvar och uppdrag samt avdelningarnas ansvar och uppdrag förtydligas. Av det enkla skälet att förbund och avdelningar inte går att beskriva fristående från varandra utan måste ses som en helhet. Konkret handlar det om att samla och beskriva vad som ska göras inom SV under de kommande åren.

Folkbildningsverksamheten bedrivs i avdelningarna. Förbundets insatser ska utgöra stöd för denna verksamhet. Det innebär i sin tur att förbundets arbete måste ske i nära och löpande dialog med SV:s avdelningar. Den övergripande vägledningen får förbundet genom förbundsstämmans beslut om strategisk plan och andra dokument, men därtill är den löpande dialogen av avgörande betydelse för att förbundets arbete ska vara framgångsrikt. För att skapa ytterligare samspel kan vissa delar av arbetet, till exempel det med konceptutveckling, också utföras av avdelningsanställd personal på förbundets uppdrag.

Vidare bygger samverkan mellan förbund och avdelningar på att alla inblandade bejakar en transparent delningskultur.

Nedan återges förbundets och avdelningarnas ansvar och uppdrag rubrik för rubrik.

Verksamhetsutveckling

Omvärldsanalyser

Förbundet tar fram omvärldsanalyser kopplade till prioriteringarna i strategisk plan som underlag för SV:s gemensamma utveckling. Avdelningarna omsätter och konkretiserar omvärldsanalyserna och gör egna analyser utifrån de lokala förutsättningarna.

Invärldsanalyser

Förbundet samlar, analyserar och följer upp data om ekonomi, HR och verksamhet samt kommunicerar trender och resultat som är viktiga för SV som helhet till stöd för verksamhetsutveckling. Avdelningarna tar del av detta arbete, till exempel nyckeltal, och utvecklar sin verksamhet utifrån vunnit lärande.

Erfarenhetsutbyte

Förbundet samordnar erfarenhetsutbyte och sprider goda exempel. Avdelningarna delar med sig av och tar del av erfarenheter och goda exempel.

Konceptutveckling

Förbundet bedriver konceptutveckling utifrån prioriteringarna i strategisk plan. Avdelningarna anpassar koncepten utifrån lokala förutsättningar och utvecklar också egna koncept. Varje avdelning budgeterar för utveckling och följer upp i verksamhetsberättelse.

Samarbete med grund-, medlems- och samverkande organisationer

Förbundet genomför, dokumenterar och följer upp årliga samtal med grund-, medlems- och samverkande organisationer på nationell nivå och utvecklar samarbete för verksamhetsutveckling. Avdelningarna gör motsvarande på regional nivå och söker aktivt upp och tar kontakt med grund-, medlems- och samverkande organisationer på lokal nivå.

Processledning

Förbundet erbjuder processledarutbildningar för att säkerställa att SV samlat kan tillhandahålla spjutspetskompetens över hela landet när det gäller processtöd till organisationer och föreningar. Avdelningarna prioriterar medarbetares deltagande i utbildningarna och engagemang som processledare efteråt.

Digital plattform för folkbildningsverksamhet

Förbundet ansvarar för upphandling, drift, säkerhet och förvaltning av en digital plattform för folkbildningsverksamhet. Avdelningarna säkerställer medarbetarnas kompetens när det gäller plattformen.

Riktade uppdrag

I de fall Folkbildningsrådet fördelar riktade uppdrag inom folkbildningen intar förbundet en tydligt samordnande roll och bedriver snabbfotat konceptutveckling. Avdelningarna anpassar koncepten utifrån lokala förutsättningar.

Kommunikation och opinionsbildning

Omvärldsbevakning

Förbundet bedriver omvärldsbevakning. Avdelningarna tar del av omvärldsbevakningen och gör egen omvärldsbevakning utifrån de lokala förutsättningarna.

Erfarenhetsutbyte

Förbundet samordnar erfarenhetsutbyte och sprider goda exempel. Avdelningarna delar med sig av och tar del av erfarenheter och goda exempel.

Konceptutveckling

Förbundet bedriver generell konceptutveckling kopplat till marknadsföring och opinionsbildning. Avdelningarna anpassar koncepten utifrån lokala förutsättningar.

Varumärkesplattform och grafisk profil

Förbundet tar fram varumärkesplattform och grafisk profil för SV. Både förbundet och avdelningarna tillämpar denna.

Webb

Förbundet ansvarar för upphandling, drift, säkerhet och förvaltning av grundläggande struktur för webb. Avdelningarna fyller avdelningens webbsida med relevant innehåll.

Internkommunikation

Förbundet samordnar internkommunikation. Avdelningarna förhåller sig aktivt till och bidrar till denna.

Opinionsbildning och påverkansarbete

Förbundet bedriver ett både proaktivt och reaktivt opinionsbildnings- och påverkansarbete gentemot politiker samt andra opinionsbildare och beslutsfattare på nationell nivå. Avdelningarna gör motsvarande på regional och lokal nivå.

Kompetensutveckling

Kompetensutveckling för medarbetare och förtroendevalda

Förbundet erbjuder kompetensutveckling för medarbetare och förtroendevalda utifrån prioriteringarna i strategisk plan. Avdelningarna säkerställer medarbetares kompetens, deltar utifrån behov i den kompetensutveckling som förbundet erbjuder och kompletterar med egen kompetensutveckling utifrån de lokala förutsättningarna.

Utbildning av cirkelledare

Förbundet utbildar cirkelledarutbildare. Avdelningarna utbildar cirkelledare.

Ledning, HR och ekonomi

Gemensamma system och arbetsverktyg

Förbundet ansvarar för upphandling, drift, säkerhet och förvaltning av affärskritiska system för verksamhetsadministration, ekonomihantering och lönehantering. Avdelningarna säkerställer att personal har rätt kompetens för verksamhetsadministration samt ekonomisk planering och uppföljning.

Förbundet ansvarar för att upphandla och säkerställa ekonomiska och kvalitativa fördelar med gemensamma arbetsverktyg. Avdelningarna säkerställer att personal kan verktygen och tar ansvar för självlärande processer på lokal och regional nivå.

Ledning

Förbundet initierar och leder processer för organisationsövergripande strategisk och operativ utveckling och organiserar mötesplatser för detta. Avdelningarna deltar i dessa processer och i dessa mötesplatser. Varje avdelning budgeterar för utveckling, planerar genom verksamhetsplan och följer upp i verksamhetsberättelse.

Avdelningarna initierar och leder processer i den egna avdelningen och organiserar mötesplatser för detta. Förbundet är rådgivande vid behov.

Förbundet tar fram policydokument för hela organisationen och antar policydokument för förbundet. Avdelningarna antar policydokument för den egna avdelningen.

Etik, kvalitet och internkontroll

Förbundet leder arbetet med etik-, kvalitets- och internkontrollfrågorna inom hela SV och agerar proaktivt för att utveckla detta arbete. Avdelningarna utför arbetet utifrån förbundets ledning av arbetet samt ingår i referensgrupper och motsvarande.

HR-frågor

Förbundet bevakar och informerar om lagar, förordningar och centrala avtal på HR-området. Förbundet agerar stödjande och rådgivande till avdelningarnas ledning i frågor inom HR-området. Avdelningarna ansvarar som självständiga juridiska personer för HR-arbetet inom avdelningen och utför detta.

Förbundet är motorn i den långsiktiga utvecklingen av SV:s strategiska HR-arbete. Även avdelningarna prioriteringar engagemang i detta arbete.

Förbundet ansvarar för löneadministration för hela SV-organisationen samt utvecklar rutiner för detta. Avdelningarna rapporterar och attesterar underlag för löneadministration utifrån fastställda rutiner.

Ekonomi

Förbundet ansvarar för administration av ekonomiredovisning – från löpande redovisning till årsredovisning – samt är rådgivande i ekonomifrågor för förbund och avdelningar. Avdelningarna driver sin egen ekonomiska utveckling samt levererar underlag för att möjliggöra en kvalitativ ekonomiredovisning.

Förbundet tar emot, fördelar, följer upp och åiterrapporterar generella och riktade statsbidrag enligt villkor för statsbidrag. Avdelningarna använder dessa bidrag enligt villkor för statsbidrag och åiterrapporterar till förbundet.

Förbundet erbjuder en centralkontostruktur inklusive en gemensam etisk kapitalförvaltning med låg risk. Avdelningarna hanterar sin kapitalförvaltning etiskt och med låg risk, gärna genom att ingå i den gemensamma kapitalförvaltningen.

Förbundsstyrelsen föreslår förbundsstämman besluta

- att fastställa förbundets och avdelningarnas respektive ansvar och uppdrag för verksamhetsåren 2022 och 2023
- att avlyft för förbunds nivå ska uppgå till 20,5 procent av det totala ordinarie statsbidraget för vardera verksamhetsåren 2022 och 2023 samt beräknas innan avlyft för administrativ avgift till Studieförbunden i samverkan och verksamhetsprogrammet GUSTAV. Förbundsledets driftsbudget fastställs årligen av förbundsstyrelsen
- att avlyft för riktade uppdrag ska ske med fast summa om 200 000 kronor per uppdrag och år för finansiering av det nationella uppdraget inom ramen för administrativ hantering, koordinering av konceptualisering samt kvalitetsarbete, interngranskning och åiterrapportering till bidragsgivare
- att ge förbundsstyrelsen i uppdrag att ta fram ny modell/nya modeller för den interna fördelningen av bidrag för riktade uppdrag från Folkbildningsrådet

- att varje juridisk enhet inom SV årligen ska budgetera för utveckling och innovation, därutöver planera för och följa upp i verksamhetsplan och verksamhetsberättelse
- att ge förbundsstyrelsen i fortsatt uppdrag att utreda och kartlägga hur SV genom ökad enhetlighet kan göra fler effektivitetsvinster och främja långsiktig, korrekt och säker användning av resurser
- att ge förbundsstyrelsen i uppdrag att fortsätta bevaka skatt- och momsfrågor kopplat till centrala funktioner samt vidta nödvändiga åtgärder om så behövs.